

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 224

гр. София, 16.07.2019 год.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, **Търговска колегия, Второ отделение**, в закрито заседание на пети февруари през две хиляди и деветнадесета година, в състав

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЕМИЛИЯ ВАСИЛЕВА
ЧЛЕНОВЕ: КОСТАДИНКА НЕДКОВА
АННА БАЕВА

като изслуша докладваното Костадинка Недкова т. д. N 1777 по описа за 2018г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 288 ГПК.

Образувано е по касационна жалба на „ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА“ АД срещу решение № 265 от 30.01.2018 г. по в. т. д. № 3129/2017 г. на Апелативен съд – София, с което е потвърдено решение № 649 от 04.04.2017 г. по гр. д. № 1511/2015 г. на Софийски градски съд за отхвърляне, поради погасяване по давност, на предявените от банката в качеството ѝ на трето ползващо се лице по добавък № 145 / 14.02.2008 г. и добавък № 161 / 17.03.2008 г., издадени от ЗД „БУЛ ИНС“ АД към застрахователна полица № 042207760827, сключена между „Униконсултинг“ АД и ЗД „БУЛ ИНС“ АД, искове с правно основание чл. 193 КЗ (отм.) за заплащане на застрахователно обезщетение във връзка с неизпълнение на задължения на лизингополучателя А. Т. И. спрямо „Униконсултинг“ АД в размер на 49 423,13 лева по договор за лизинг на ЛМПС № 170 от 11.02.2008 г., съответно във връзка с неизпълнение на задълженията на А. К. И. в размер на 63 495,74 лева по договор за лизинг на ЛМПС № 188 от 13.03.2008 г.

В касационната жалба се сочи, че обжалваното решение е неправилно, поради противоречие с материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост. Изложено е становище, че съгласно чл. 116, б. „а“ ЗЗД не е необходимо волеизявлението, съдържащо признание на дълга, да бъде адресирано (отправено) до кредитора или негов представител, за да прекъсне давността. Касаторът поддържа, че е без значение по какъв повод е направено признанието на дълга и пред кого, както и до кого е адресирано. С оглед на това счита, че течението на давностния срок е прекъснато с направеното изявление в писмо изх. № 945 от 15.03.2012 г. на ЗД „БУЛ ИНС“ АД, с което ясно и недвусмислено е изразена воля за признаване на вземането за застрахователно обезщетение по застраховка за финансов риск пред уговарящия „Униконсултинг“ АД.

Ответникът, ЗД „БУЛ ИНС“ АД, в писмен отговор изразява становище, че липсват предпоставките по чл.280, ал.1 ГПК за допускане на решението до касационния контрол, съответно сочи доводи за неоснователност на жалбата.

Върховният касационен съд, Търговска колегия, Второ отделение, като взе предвид данните по делото и доводите на страните, приема следното:

Касационната жалба, с оглед изискванията за редовност, е процесуално допустима – подадена е от надлежна страна в преклузивния срок по чл. 283 ГПК срещу подлежащ на касационно обжалване съдебен акт.

За да потвърди отхвърлителното първоинстанционно решение, съставът на апелативния съд също е достигнал до извода, че вземането за застрахователно обезщетение, предмет на делото, е погасено по давност, като е счел за неоснователно твърдението на касатора – ищец, че давността е прекъсната.

От фактическа страна е установено, че „ОББ” АД и „Униконсултинг” АД са сключили договор за банков кредит № 11 от 24.02.2006 г., по силата на който са постигнали съгласие, че ищецът „ОББ” АД е предоставил на „Униконсултинг” АД сумата от 1 000 000 евро. Целта на кредита е да се финансира покупка и отдаване на МПС и оборудване на лизинг (до 80% от покупната стойност на всяко МПС или оборудване, с включен ДДС). За обезпечаване на договора е учреден залог на съвкупност от вземания и бъдещи вземания по договорите за лизинг, финансирани от банката, и залог на съвкупност от вземанията по разплащателните сметки на залогодателя, открити при банката, по които ще се насочват вземанията по договорите за лизинг на обща стойност 2 000 000 евро всеки. Въз основа на добавък № 161 от 17.03.2008 г. и добавък № 145 от 14.02.2008 г. към застрахователна полица № 042207760827, сключена между „Униконсултинг” АД и ЗД „БУЛ ИНС” АД и имаща характер на рамков договор, съдът е приел, че са налице сключени с ответника от „Униконсултинг” АД договори за застраховка на финансовия риск по договори за лизинг на МПС № ЛМПС 188 от 13.03.2008 г. и № ЛМПС 170 от 11.02.2008 г. в полза на „ОББ” АД, по които е настъпило застрахователното събитие, тъй като е налице неизпълнение на задълженията от страна на лизингополучателите. В мотивната част на атакуваното решение е посочено, че на основание чл. 22 ЗЗД кредитор, правоимащ да получи застрахователно обезщетение по застраховките за финансов риск е банката, която е заявила, че ще се ползва от договора, сключен в нейна полза. От момента, в който договорът е провел действие за третото лице (банката) и не е отменена от него уговорката, банката е кредитор на застрахователя и може да иска изпълнение, съответно застрахователят дължи изпълнение на нея, а не на уговарящото лице (лизингодателя „Униконсултинг” АД), с което е сключило договора. Въззивната инстанция е счела за основателно възражението на ответника по иска ЗД „БУЛ ИНС” АД за изтекла погасителна давност относно вземанията за застрахователно обезщетение на банката, предмет на предявените на 12.03.2015г. иски. Прието е, че тригодишният давностен срок по отношение на задълженията на застрахователя започва да тече от момента на възникване на правото на вземане за третото ползващо се по застраховката лице. Посочено е, че в случая това е последната дата на неизпълнение на задълженията по договор за лизинг № 188 - 15.10.2009 г., съответно по договор за лизинг № 170 – 19.10.2009 г. Съдът е счел за неоснователно твърдението на „ОББ” АД за прекъсване на давността спрямо банката на основание чл. 116, б. „а” ЗЗД въз основа на изявлението на ЗД „БУЛ ИНС” АД до „Униконсултинг” АД за признаване на вземанията, материализирано в писмо изх. № 945 от

15.03.2012 г. Аргументирано е, че признанието на вземането от застрахователя не е отправено до кредитора.

Поставеният в изложението правен въпрос, до кого следва да бъде адресирано изявлението на длъжника за признаване на вземането му, за да е налице прекъсване на давността на основание чл. 116, б. „а“ ЗЗД, е включен в предмета на делото и е обусловил изхода му. Същевременно, настоящият състав на ВКС констатира, че по този въпрос е формирана противоречива практика на ВКС по чл. 290 ГПК(

В една част от съдебните актове – решение № 100 от 20.06.2011 г. по т. д. № 194/2010 г. на II т. о. на ВКС, решение № 105 от 5.06.2014 г. на ВКС по т. д. № 1697/2013 г., I т. о., ТК на ВКС и др., е прието, че за да е налице признаване на вземането по смисъла на чл. 116, б. „а“ ЗЗД, същото трябва да е направено в рамките на давностния срок, да е отправено до кредитора или негов представител и да се отнася до съществуването на самото задължение, а не само до наличието на фактите, от които произхожда. Признаването на дълга може да бъде изразено и с конклюдентни действия, стига същите да манифестират в достатъчна степен волята на длъжника да потвърди съществуването на конкретния дълг към кредитора.

Противното разрешение е дадено в решение № 131 от 23.06.2016 г. по гр. д. № 5140/2015 г. на IV г. о. на ВКС и решение № 49 от 04.04.2017 г. по гр. д. № 50236/2016 г. на IV г. о. на ВКС. В тях по въпроса, дали изявление на длъжника, което не е адресирано към кредитора, съставлява признание на дълга по смисъла на чл. 116, б. „а“ ЗЗД, е даден отговор, че не е необходимо волеизявлението, съдържащо признание на дълга, да бъде адресирано (отправено) до кредитора или негов представител, за да прекъсне давността съгласно разпоредбата на чл. 116, б. „а“ ЗЗД. Това волеизявление на длъжника има единствено удостоверителен (не и диспозитивен) характер. Прекъсването на давността настъпва по силата на самата правна норма (*ex lege*), като за това е достатъчно длъжникът да направи (обективира) такова недвусмислено волеизявление, че задължението му към кредитора съществува към момента, в който е направено (обективирано) волеизявлението. Без значение е дали с признанието си длъжникът цели да прекъсне давността или не; без значение е и кога и по какъв начин кредиторът е узнал за направеното признание от длъжника. Поради това, без значение е и по какъв повод е направено признанието на дълга и пред кого, както и до кого е адресирано. Достатъчно е волеизявлението на длъжника за това да е еднозначно, като то може да е направено изрично – писмено или устно; може да е обективирано пред свидетели или пред държавен орган, който може да го е удостоверил и в официален документ; може да е обективирано и чрез недвусмислени конклюдентни действия.

Противоречивото разрешаване на въпроса в практиката на ВКС по чл. 290 ГПК, до кого следва да бъде адресирано изявлението на длъжника за признаване на вземането му, за да е налице прекъсване на давността на основание чл. 116, б. „а“ ЗЗД, е основание по чл. 292 ГПК да се предложи на Общото събрание на Гражданската колегия и Търговската колегия на ВКС да постанови тълкувателно решение по него.

Доколкото преодоляването на констатираното противоречие е от значение за изхода на производството по чл. 288 ГПК по настоящото дело, то отправянето на предложението до ОСГТК следва да се направи преди

произнасянето на състава на съда по искането за допускане на касационно обжалване на въззивното решение. До произнасянето на ОСГТК с тълкувателното решение, производството по настоящото дело следва да бъде спряно по чл. 292 ГПК.

Водим от горното и на основание чл.292 от ГПК, Върховният касационен съд

О П Р Е Д Е Л И

ПРЕДЛАГА на Общото събрание на Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд да постанови тълкувателно решение по следния правен въпрос: **„До кого следва да бъде адресирано изявлението на длъжника за признаване на вземането му, за да е налице прекъсване на давността на основание чл. 116, б. „а” ЗЗД?”**.

СПИРА производството по т. д. № 1777/2018 г. на ВКС, II т. о., до постановяване на тълкувателно решение.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО да се докладва на председателя на ВКС за образуване на тълкувателно дело.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЧЛЕНОВЕ: 1. 2.